

LIETUVOS ŠVIETIMO IR MOKSLO ŠAKOS KOLEKTYVINĖ SUTARTIS

2022 m. *kovo 2* d. Nr. *5-229*
Vilnius

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, kodas 188603091, buveinės adresas A. Volano g. 2, Vilnius, atstovaujama Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministrės Jurgitos Šiugždinienės, veikiančios pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. vasario 23 d. nutarimą Nr. 147 „Dėl įgaliojimų pasirašyti Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinę sutartį su Lietuvos švietimo darbuotojų profesine sąjunga suteikimo“, ir Lietuvos švietimo darbuotojų profesinė sąjunga, kodas 190775625, buveinės adresas Vingrių g. 6A, Vilnius, atstovaujama pirmininko Andriaus Navicko (toliau – Profesinė sąjunga) (toliau Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Profesinė sąjunga kartu vadinamos šalimis, kiekviena atskirai – šalimi), sudaro šią sutartį (toliau – Sutartis).

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šalys susitaria, kad sieks gerinti valstybės ir savivaldybių švietimo ir mokslo įstaigų darbuotojų darbo organizavimo, apmokėjimo ir socialines sąlygas, atsižvelgdamos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kitus švietimo strateginius dokumentus, šalies ekonominę raidą ir finansines galimybes.

2. Šalių santykiai grindžiami šiais principais:

- 2.1. besimokančiųjų išsilavinimo gerinimo pirmenybės;
- 2.2. lygiateisiškumo, geranoriškumo, sąžiningumo, tarpusavio pagarbos;
- 2.3. savanoriškumo ir savarankiškumo, priimant šalims aktualius sprendimus;
- 2.4. įstatymo viršenybe ir kitų teisės aktų laikymosi;
- 2.5. priimtų įsipareigojimų vykdymo;
- 2.6. viešumo, atvirumo, informavimo ir konsultavimo.

3. Šalys įsipareigoja:

- 3.1. vykdyti Sutartį;
- 3.2. laiku keisti informacija, reaguoti į šalių pasiūlymus, pretenzijas ir prašymus;
- 3.3. nepažeisti šalių diskrecijos priimant sprendimus;
- 3.4. siekti, kad būtų formuojamas teigiamas Lietuvos švietimo ir mokslo sistemos įvaizdis.

4. Sutartyje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos darbo kodekse, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose.

5. Sutarties III skyrius taikomas Profesinės sąjungos nariams.

II SKYRIUS DARBUOTOJŲ EKONOMINĖS IR SOCIALINĖS SĄLYGOS

6. Šalys susitaria:

6.1. nuo 2022 m. skirti papildomų lėšų mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, neformaliojo švietimo ir profesinio mokymo programas, darbo užmokesčio fondui padidinti 12,49 procentų ir užtikrinti, kad mokytojų pareiginės algos didėtų 10 procentų (įskaitant pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų ir bazinio dydžio didėjimą), o kita lėšų dalis (2,49 procento iš 12,49 procentų) būtų skirta padidinti lėšas ugdymo planui (ugdomajai veiklai) įgyvendinti. 2023 m. ir 2024 m. užtikrinti, kad mokytojų darbo užmokesčio lėšos didėtų ne mažiau kaip po 10 procentų kasmet. Konkrečius darbo apmokėjimo sąlygų pakeitimus ir terminus 2023 m. ir 2024 m. šalys derina, rengiant atitinkamų metų valstybės biudžeto projektą.

Pedagoginių darbuotojų, nurodytų Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 5 priedo IV–VII skyriuose, lėšas darbo užmokesčiui 2022–2024 m. didinti tuo pačiu procentiniu dydžiu kaip mokytojams.

2022 m. skirti papildomai 12,49 procentų lėšų mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų, taip pat mokslą ir studijas aptarnaujančių neakademinių darbuotojų (išskyrus pareigybes, kurioms netaikomi išsilavinimo ar profesinės kvalifikacijos reikalavimai) darbo užmokesčiui padidinti nuo 2022 m. 2023 m. ir 2024 m. užtikrinti, kad būtų skiriama lėšų šių darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti ne mažiau kaip po 10 procentų kasmet. Papildomų lėšų skyrimą 2023 m. ir 2024 m. šalys gali peržiūrėti, atsižvelgdamos į valstybės finansines galimybes;

6.2. formuojant atitinkamų metų valstybės biudžetą, atitinkamoms institucijoms siūlyti kasmet didinti švietimo ir mokslo finansavimą, siejant jį su realiu BVP augimu, kad nacionalinės išlaidos švietimui ir mokslui sudarytų ne mažiau kaip 6 % nuo BVP dydžio;

6.3. didinti mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nekontaktinių valandų skaičių etate nuo 3 iki 6 val., 2022–2024 m. kasmet nuo rugsėjo 1 d. pridedant po 1 nekontaktinę valandą (nedidinant bendro 36 valandų skaičiaus per savaitę);

6.4. užtikrinant optimalų mokyklų tinklą, švietimo prieinamumą bei siekiant ugdymo kokybės:

6.4.1. vykdyti mokinių (vaikų) skaičiaus klasėse (grupėse) stebėseną ir tais atvejais, kai fiksuojamas didesnis nei teisės aktų nustatytas mokinių (vaikų) skaičius klasėse (grupėse), inicijuoti priemones, kad mokinių (vaikų) skaičius klasėse (grupėse) neviršytų:

6.4.1.1. ikimokyklinio ugdymo grupėse, kuriose ugdomi mokiniai iki 2 m., – 10 mokinių;

6.4.1.2. ikimokyklinio ugdymo grupėse, kuriose ugdomi mokiniai nuo 2 iki 3 m., – 15 mokinių;

6.4.1.3. ikimokyklinio ugdymo grupėse, kuriose ugdomi mokiniai nuo 3 m., ir priešmokyklinio ugdymo grupėse – 20 mokinių;

6.4.1.4. klasėse, kuriose ugdoma pagal pradinio ugdymo programą, – 24 mokinių;

6.4.1.5. klasėse, kuriose ugdoma pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, – 30 mokinių;

6.4.2. siekti, kad nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. dėl įgytų ar įgimtų sutrikimų turinčių didelių arba labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių, besimokančių pagal bendrojo ugdymo programas bendrosios paskirties klasėse, faktinis skaičius būtų dauginamas iš 2 ir, formuojant klases, būtų atsižvelgiama į tokiu būdu padidintą šių mokinių skaičių;

6.5. kasmet skirti lėšų mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, skaičiui optimizuoti, mokant išeities išmokas;

6.6. vykdant mokyklų tinklo optimizavimą, sutaupytas mokymo lėšas nukreipti ugdymo reikmėms. Rekomenduoti mokyklų savininko teises ir pareigas įgyvendinančioms institucijoms (dalyvių susirinkimams) sutaupytas ūkio lėšas nukreipti ugdymo ir mokyklų ūkio reikmėms;

6.7. rekomenduoti savivaldybėms, skiriant ūkio lėšų mokykloms, numatyti papildomų lėšų aprūpinti mokytojus jų darbui atlikti būtinomis kanceliarinėms priemonėmis, kad kiekvienai mokytojo pareigybei šiam tikslui metams tektų ne mažiau kaip po 60 eurų;

6.8. rekomenduoti mokyklų savininko teises ir pareigas įgyvendinančioms institucijoms (dalyvių susirinkimams) ar jų įgaliotiems asmenims, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu ir Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymu, nustatyti pedagoginių darbuotojų kelionės į darbą ir iš darbo išlaidų kompensavimo tvarką;

6.9. didinti psichologinės pagalbos prieinamumą mokytojams pedagoginėse psichologinėse tarnybose / švietimo pagalbos tarnybose ir (arba) mokyklose.

III SKYRIUS

PROFESINĖS SĄJUNGOS VEIKLOS GARANTIJOS IR JOS NARIŲ SOCIALINĖS GARANTIJOS

7. Sutarties galiojimo laikotarpiu Profesinės sąjungos nariams:

7.1. per vienus kalendorinius metus, kurie skaičiuojami nuo atitinkamų metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. (toliau – kalendoriniai metai), suderinus su darbdaviu, mokinių atostogų metu (mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo arba neformaliojo švietimo programą, – laikotarpiu, kuomet dėl sumažėjusio lankomumo mažinamas klasių (grupių) skaičius arba kitu suderintu su darbdaviu metu) nustatomos trys papildomos apmokamų kasmetinių atostogų dienos. Šios papildomos kasmetinių atostogų dienos turi būti išnaudojamos per kalendorinius metus, kitu atveju darbuotojas praranda teisę į tokias dienas. Tokios papildomos mokamų kasmetinių atostogų dienos pridedamos, neatsižvelgiant į tai, kad darbuotojui priklauso teisė į pailgintas ir (ar) papildomas atostogas Vyriausybės nustatyta tvarka. Šio papunkčio nuostatos nekeičiamos iki Sutarties galiojimo pabaigos;

7.2. per vienus kalendorinius metus, suderinus su darbdaviu, suteikiamos šios mokymosi atostogos (jos turi būti išnaudojamos per kalendorinius metus, kitu atveju Profesinės sąjungos narys praranda teisę į tokias dienas):

7.2.1. atostogos mokytis pagal formaliojo švietimo programas, pagal šias programas vykdančių švietimo tiekėjų pažymas ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas – iki 10 darbo dienų per metus, paliekant už jas vidutinį Profesinės sąjungos nario darbo užmokestį, arba iki 20 darbo dienų per metus, paliekant už jas 50 procentų vidutinio jo darbo užmokesčio, atsižvelgus į besimokančiojo poreikius. Profesinės sąjungos narys turi pasirinkti iki 10 darbo dienų arba iki 20 darbo dienų mokymosi atostogas;

7.2.2. atostogos saviugdai – pedagoginiams darbuotojams iki 3 darbo dienų per metus, paliekant už jas vidutinį Profesinės sąjungos nario darbo užmokestį. Šios atostogos suteikiamos mokinių atostogų metu (mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo arba neformaliojo švietimo programą, – laikotarpiu, kuomet dėl sumažėjusio lankomumo mažinamas klasių (grupių) skaičius arba kitu suderintu su darbdaviu metu), atitinkamai mažinant Sutarties 7.2.1 papunktyje nurodytų mokymosi atostogų dienų skaičių (viena atostogų saviugdai diena, paliekant už ją vidutinį Profesinės sąjungos nario darbo užmokestį, prilyginama dviem Sutarties 7.2.1 papunktyje nurodytų mokymosi atostogų dienoms, paliekant už jas 50 procentų vidutinio jo darbo užmokesčio). Pasinaudojimas atostogomis saviugdai iš pedagoginio darbuotojo neatima teisės pasinaudoti šios Sutarties 7.1 papunktyje numatytomis papildomomis apmokamomis kasmetinėmis atostogomis, ir atvirkščiai;

7.3. per vienus kalendorinius metus suteikiama iki 2 dienų sveikatai gerinti, paliekant už jas vidutinį Profesinės sąjungos nario darbo užmokestį, o tais atvejais, kai pagal atitinkamų metų nacionalinę kolektyvinę sutartį Profesinės sąjungos narys turi teisę gauti daugiau dienų sveikatai gerinti, nei numatyta šiame papunktyje, jam suteikiama tiek dienų sveikatai gerinti, kiek numatyta atitinkamų metų nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje. Kai dienos sveikatai gerinti gali būti planuojamos iš anksto, jos suteikiamos, suderinus su darbdaviu. Tais atvejais, kai aplinkybės atsiranda netikėtai (pvz., kai Profesinės sąjungos narys turi vykti į sveikatos priežiūros įstaigą arba lydėti į ją artimą giminaitį, t. y. sutuoktinį, partnerį, sugyventinį, savo tėvus, vaikus (įvaikius), taip pat išlaikytinius, kurių globėju ar rūpintoju teisės aktų nustatyta tvarka yra paskirtas (toliau – artimi giminaičiai); kai Profesinės sąjungos nariui nėra išduotas nedarbingumo pažymėjimas, bet dėl sveikatos sutrikimo (blogos savijautos) jis negali atlikti darbo funkcijų; kai Profesinės sąjungos narys slaugo artimą giminaitį), Profesinės sąjungos narys apie sveikatos dienos (-ų) poreikį darbdaviui turi pranešti nedelsdamas.

8. Dokumentų derinimo tvarka:

8.1. su profesine sąjunga, kuri yra Sutartį pasirašiusios Profesinės sąjungos organizacijos narė ar padalinys ir kuri pagal Darbo kodekso 169 straipsnio 3 dalį yra įgijusi visus darbo tarybos įgaliojimus ir vykdo visas darbo tarybai priskirtas funkcijas, suderinama:

8.1.1. mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) – pedagoginių darbuotojų darbo krūvio skirstymas / skirstymo tvarka;

8.1.2. mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas), kurių teisinė forma yra biudžetinė įstaiga, įstaigos vadovo ir profesinės sąjungos sutartais terminais – įstaigos darbo apmokėjimo sistema, kurioje detalizuojami darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai, darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų didinimo dėl veiklos sudėtingumo kriterijai, pareiginės algos kintamosios dalies mokėjimo tvarka ir sąlygos, priemonių ir premijų mokėjimo tvarka ir sąlygos, mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandaros nustatymo principai, ir kitos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme nustatytos darbo apmokėjimo sąlygos. Įstaigos vadovas turi teisę skusti profesinės sąjungos sprendimą nederinti darbo apmokėjimo sistemos ir (arba) jos pakeitimų Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka. Darbo apmokėjimo sistemos ar jos pakeitimų derinimo ir darbo ginčų metu įstaigos darbuotojų darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis galiojančia darbo apmokėjimo sistema. Jei Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas nustato geresnes darbo apmokėjimo sąlygas nei galiojanti įstaigos darbo apmokėjimo sistema, taikomas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas;

8.2. įstaigos vadovas pateikia visą informaciją, kurios reikia 8.1 papunktyje nurodytiems dokumentams derinti;

8.3. įstaigos vadovas, prieš tvirtindamas įstaigos darbo tvarkos taisykles arba jų pakeitimus, informuoja apie tai darbdavio lygmens profesinę sąjungą, kuri yra Sutartį pasirašiusios Profesinės sąjungos organizacijos narė ar padalinys, ir privalo konsultuotis su ja;

8.4. darbdavio lygmens profesinė sąjunga, kuri yra Sutartį pasirašiusios Profesinės sąjungos organizacijos narė ar padalinys, pagal Darbo kodeksą turi teisę į tokios pat apimties informavimą ir konsultavimąsi kaip ir darbo tarybos. Darbdavio lygmens profesinė sąjunga šiomis teisėmis gali pasinaudoti nepriklausomai nuo to, ar jomis atitinkamu atveju naudojasi darbo taryba.

9. Rekomenduoti valstybės ir savivaldybių švietimo įstaigų vadovams, sudarant kasmetinių atostogų suteikimo eilę, nustatyti, kad pedagoginiams darbuotojams ugdymo proceso laikotarpiu galėtų būti suteikiama iki 10 darbo dienų kasmetinių atostogų.

10. Rekomenduoti valstybės ir savivaldybių švietimo įstaigų vadovams darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos, kuri yra Sutartį pasirašiusios Profesinės sąjungos organizacijos narė ar padalinys, veiklai vykdyti tarpusavio sutarimu skirti nemokamą patalpą, leisti naudotis turimomis darbo priemonėmis (kompiuterine įranga, spausdinimo, kopijavimo, telefono, interneto paslaugomis, skelbimų lenta, transporto ir kitomis priemonėmis).

11. Profesinės sąjungos nariui taikomomis šakos ir nacionalinio lygmens kolektyvinėmis sutartimis įtvirtinti vienodo pobūdžio darbo sąlygų pagerinimai nesumuojami, o taikoma labiausiai jo padėtį gerinanti kolektyvinės sutarties nuostata.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Sutartis įsigalioja nuo jos įregistravimo Kolektyvinių sutarčių registre ir galioja iki Profesinės sąjungos sudarys kitą švietimo ir mokslo šakos kolektyvinę sutartį, bet ne ilgiau kaip iki 2024 m. gruodžio 31 d.

13. Sutarties sąlygų pakeitimai bei papildymai galioja ir yra neatskiriama šios Sutarties dalis, jeigu jie sudaryti raštu, pasirašyti šalių ir įregistruoti Kolektyvinių sutarčių registre.

14. Bet kuri iš šalių turi teisę nutraukti Sutartį vienašališkai, apie tai pranešusi kitai šaliai ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius. Pranešimą apie Sutarties nutraukimą galima pateikti ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo šios sutarties įsigaliojimo dienos.

15. Ši Sutartis sudaryta dviem vienodą teisinę galią turinčiais egzemplioriais, po vieną kiekvienai šaliai. Sutarties kopija pateikiama Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

16. Nustačiusios šios Sutarties nevykdymo arba netinkamo vykdymo faktą, šalys privalo per 10 darbo dienų raštu informuoti viena kitą. Tokiu atveju per 10 darbo dienų vienos iš šalių reikalavimu organizuojamas pasitarimas nesutarimams aptarti ir pašalinti. Nesutarus ginčai sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

17. Nesutarimai ir ginčai, atsiradę keičiant ar pildant Sutartį, sprendžiami derybų būdu. Ginčų nepavykus išspręsti derybų būdu, jie nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka.

SUTARTIES ŠALIŲ PARAŠAI:

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto
ministrė

Jurgita Šiugzdinienė

Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos
pirmininkas

Andrius Navickas